RAPPORT TER TERECHTZITTING
in zaak C-5/91 *

I — De toepasselijke bepalingen, de feiten en het procesverloop

a) *De in geding zijnde nationale en communautaire bepalingen*

1. Ingevolge artikel 10, paragraaf 2, van Koninklijk Besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 (*Belgisch Staatsblad* van 27.10.1967, blz. 11258), zoals gewijzigd,

„(...) kan de werknemer:

1) die ten minste twintig jaar gewoonlijk en hoofdzakelijk als mijnwerker te werk gesteld is geweest, een rustpensioen bekomen dat verworven is naar rata van een dertigste per kalenderjaar tewerkstelling als mijnwerker;

zo hij geen dertig, doch ten minste vijfentwintig kalenderjaren gewoonlijk en hoofdzakelijk als mijnwerker in de ondergrond der steenkolenmijnen tewerkgesteld is geweest, verkrijgt hij een pensioen voor de bewezen jaren en voor een aantal bijkomende fictieve jaren.

Het aantal bijkomende fictieve jaren is gelijk aan het verschil tussen dertig en het aantal op gewoonlijke en hoofdzakelijke wijze bewezen kalenderjaren.

(...)"

2. Tot 31 december 1980 bevatte deze bepaling geen clausule tot vermindering van het pensioen in geval de werknemer reeds een ander pensioen genoot.

3. Bij wet van 10 februari 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 14.2.1981, blz. 1697), werd artikel 10, paragraaf 2, van Koninklijk Besluit nr. 50 in die zin gewijzigd dat een anti-cumulatieclausule werd opgenomen met werking vanaf 1 januari 1981.

Daartoe werd artikel 10, paragraaf 2, van Koninklijk Besluit nr. 50 aangevuld met een vierde alinea, die luidde als volgt:

„Dit aantal bijkomende jaren wordt nochtans verminderd met het aantal jaren waarvoor de werknemer aanspraak kan maken op een rustpensioen of een als zodanig geldend voordeel krachtens een andere Belgische regeling, uitgezonderd die voor zelfstandigen, krachtens een regeling van een vreemd land, of krachtens een regeling van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling."

* Procestaal: Frans.

4. Artikel 32 quinquies, ingevoegd in het Koninklijk Besluit van 21 december 1967 (*Belgisch Staatsblad* van 16.1.1968, blz. 441) bij Koninklijk Besluit van 30 maart 1981 (*Belgisch Staatsblad* van 11.4.1981, blz. 4526), bepaalt:

„1) Voor de toepassing van artikel 10, paragraaf 2, eerste alinea, 1°, vierde lid, van het Koninklijk Besluit nr. 50 wordt met het rustpensioen gelijkgesteld, het invaliditeitspensioen of een als zodanig geldende uitkering toegekend krachtens een regeling van een vreemd land of krachtens een regeling van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling.

2) Voor de toepassing van voornoemd artikel 10, paragraaf 2, eerste alinea, 1°, vierde lid, worden alle perioden samengeteld waarvoor de werknemer aanspraak kan maken op één of meer rustpensioenen of op een als dusdanig geldend voordeel krachtens een andere Belgische regeling, uitgezonderd die voor zelfstandigen, een regeling van een vreemd land of krachtens een regeling van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling."

5. Artikel 46 van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale-zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, gecodificeerd bij verordening nr. (EEG) 2001/83 van de Raad van 2 juni 1983 (PB 1983, L 230, blz. 6, hierna: „verordening"), luidt als volgt:

„Vaststelling van de uitkeringen

1) Het bevoegde orgaan van elk der Lid-Staten aan de wettelijke regeling waarvan de werknemer of zelfstandige onderworpen is geweest, bepaalt, indien is voldaan aan de door deze wettelijke regeling gestelde voorwaarden voor het recht op uitkering zonder dat daarbij artikel 45 en/of artikel 40, lid 3, behoeft te worden toegepast, volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling, het uitkeringsbedrag in overeenstemming met de totale duur van de tijdvakken van verzekering of van wonen welke krachtens deze wettelijke regeling in aanmerking moeten worden genomen.

Dit orgaan moet evenwel ook het uitkeringsbedrag berekenen, dat zou worden verkregen bij toepassing van de in lid 2, sub a en b, vastgestelde regels. Alleen het hoogste uitkeringsbedrag wordt aangehouden.

2) Het bevoegde orgaan van elk der Lid-Staten aan de wettelijke regeling waarvan de werknemer of zelfstandige onderworpen is geweest, past de onderstaande regels toe, indien de voor het recht op uitkering gestelde voorwaarden slechts met inachtneming van artikel 45 en/of artikel 40, lid 3, zijn vervuld:

a) Het orgaan berekent het theoretische bedrag van de uitkering waarop de betrokkene aanspraak zou kunnen maken indien alle tijdvakken van verzekering en van wonen welke zijn vervuld krachtens de wettelijke regelingen van de Lid-Staten waaraan de

werknemer of zelfstandige onderworpen is geweest, in de betrokken Lid-Staat en krachtens de op de datum van vaststelling van de uitkering door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling zouden zijn vervuld. Indien het bedrag van de uitkering volgens deze wettelijke regeling onafhankelijk is van de duur der tijdvakken die zijn vervuld, wordt dit bedrag beschouwd als het in deze alinea bedoelde theoretische bedrag;

b) op basis van het in de vorige alinea bedoelde theoretische bedrag stelt het orgaan vervolgens het werkelijke uitkeringsbedrag vast naar verhouding van de duur van de tijdvakken van verzekering of van wonen welke vóór het intreden van de verzekerde gebeurtenis krachtens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling zijn vervuld, tot de totale duur van de tijdvakken van verzekering en van wonen, welke vóór het intreden van de verzekerde gebeurtenis krachtens de wettelijke regelingen van alle betrokken Lid-Staten zijn vervuld;

c) indien de totale duur van de tijdvakken van verzekering en van wonen welke vóór het intreden van de verzekerde gebeurtenis krachtens de wettelijke regelingen van alle betrokken Lid-Staten zijn vervuld, langer is dan de maximumduur, welke de wettelijke regeling van één der Staten voor het recht op volledige uitkering vereist, houdt het bevoegde orgaan van deze Staat voor de toepassing van dit lid rekening met deze maximumduur in plaats van met de totale duur van de genoemde tijdvakken; deze wijze van berekening mag niet tot gevolg hebben dat dit orgaan een uitkering verschuldigd is welke hoger is dan de volledige uitkering volgens de door dit orgaan toegepaste wettelijke regeling;

d) de wijze waarop voor het toepassen van de in dit lid aangegeven methode van berekening tijdvakken worden medegerekend, welke geheel of gedeeltelijk samenvallen, wordt in de in artikel 98 bedoelde toepassingsverordening geregeld.

3) De betrokkene heeft recht op de som van de uitkeringen welke overeenkomstig de leden 1 en 2 zijn berekend tot maximaal het hoogste van de volgens lid 2, sub a, berekende theoretische uitkeringsbedragen.

Voor zover het in de vorige alinea bedoelde bedrag wordt overschreden, corrigeert ieder orgaan dat lid 1 toepast, zijn uitkering met een bedrag dat overeenkomt met de verhouding tussen het bedrag van de betrokken uitkering en de som van de overeenkomstig lid 1 vastgestelde uitkeringen.

(...)"

b) *Samenvatting van de feiten van het hoofdgeding en procesverloop voor de nationale rechter*

1. A. Di Prinzio, van Italiaanse nationaliteit, woonachtig in België, is de weduwe van haar landgenoot G. Tormen, geboren op 4 januari 1923 en overleden op 12 januari 1981.

2. Tormen had een loopbaan van 26 werkelijke en gelijkgestelde jaren als ondergronds mijnwerker in België; voorts had hij gedurende ten minste twee jaren als arbeider (algemeen stelsel) in Italië gewerkt.

3. In 1965 werd hij wegens invaliditeit gepensioneerd.

4. Per 1 april 1978 ontving hij in Italië een invaliditeitspensioen.

5. Bij drie besluiten van 2 maart 1984 bepaalde het Belgische bevoegde orgaan, de Rijksdienst voor pensioenen (hierna: „Rijksdienst"), het per 1 april 1978 aan wijlen Tormen verschuldigde rustpensioen, het per 1 februari 1980 aan Di Prinzio verschuldigde rustpensioen voor gescheiden echtgenote en het per 1 februari 1981 aan Di Prinzio verschuldigde overlevingspensioen, op 29/30 van een volledige loopbaan.

Deze uitkeringen waren berekend op basis van de Belgische wettelijke regeling, met inbegrip van de anti-cumulatievoorschriften daarvan. Zo werden ingevolge artikel 10, paragraaf 2, van Koninklijk Besluit nr. 50, vier bijkomende fictieve jaren opgeteld bij de 26 werkelijke of gelijkgestelde jaren die Tormen als ondergronds mijnwerker in België werkzaam was geweest; daarentegen werd, gelet op de twee jaren dat Tormen als arbeider in Italië had gewerkt en die overeenkwamen met één jaar in de regeling voor mijnwerkers, één bijkomend fictief jaar afgetrokken krachtens het bepaalde in artikel 10, paragraaf 2, van Koninklijk Besluit nr. 50, gelezen in samenhang met artikel 32 quinquies van het Koninklijk Besluit van 21 december 1967, zodat de door het Belgische orgaan verschuldigde uitkeringen werden berekend op basis van een loopbaan van 29/30.

6. Van mening, dat de in aanmerking te nemen loopbaan 30/30 bedroeg en niet mocht worden verminderd, stelde Di Prinzio tegen de drie besluiten van de Rijksdienst van 2 maart 1984 beroep in bij de Arbeidsrechtbank te Bergen (afdeling La Louvière).

7. Bij vonnis van 21 december 1990 verklaarde de Arbeidsrechtbank het beroep van Di Prinzio aanvankelijk gedeeltelijk gegrond. Gelet op het feit dat de Belgische wettelijke regeling tot 31 december 1980 geen verminderingsclausule kende ingeval een ander pensioen werd genoten, was de nationale rechter namelijk van oordeel, dat het rustpensioen van Tormen voor het tijdvak 1 april 1978-31 december 1980 moest worden vastgesteld op basis van 30/30.

8. Na te hebben vastgesteld, dat de Belgische wettelijke regeling voor het tijdvak aanvangend op 1 januari 1981 een anti-cumulatieclausule kende, overwoog de Arbeidsrechtbank vervolgens dat, om na te gaan of deze clausule door het Belgische bevoegde orgaan terecht was toegepast, moest worden onderzocht of de nationale wettelijke regeling, met inbegrip van de anti-cumulatievoorschriften daarvan, niet minder gunstig was dan het gemeenschapsrecht. Daartoe moesten de uitkeringen worden berekend overeenkomstig artikel 46 van de verordening, en vervolgens de berekening naar nationaal recht en de berekening naar gemeenschapsrecht worden vergeleken. Volgens de nationale rechter waren daarbij twee tijdvakken te onderscheiden.

Wat de maand januari 1981 betreft, rees er volgens de Arbeidsrechtbank een vraag ten aanzien van de berekening van het theoretische uitkeringsbedrag overeenkomstig artikel 46, lid 2, sub a, van de verordening, gelet op het feit dat Tormen destijds voor de onder het algemeen stelsel in Italië gedane uitkeringen de in België geldende pensioenleeftijd nog niet had bereikt.

Met betrekking tot het tijdvak na 31 januari 1981, de datum waarop het overlevingspensioen van Di Prinzio was ingegaan, moesten volgens de nationale rechter in casu voor de berekening van de communautaire uitkering krachtens artikel 46 van de verordening de bedragen van het autonome pensioen (artikel 46, lid 1), van het theoretische pensioen (artikel 46, lid 2, sub a) en van het geproratiseerde pensioen (artikel 46, lid 2, sub b) worden berekend naar 30/30. In de eerste plaats immers komt het Belgische pensioen zonder aftrek, met deze breuk overeen; vervolgens geldt hetzelfde voor het theoretische pensioen, dat wordt berekend alsof de gehele loopbaan van de pensioengerechtigde in België is vervuld, aangezien naar Belgisch recht de jaren waarin een belanghebbende onder het algemeen stelsel heeft gewerkt naast een volledige loopbaan als mijnwerker, noch tot vermindering leiden van het naar de breuk van 30/30 berekende pensioen, noch tot aanvulling van dat pensioen. Ten slotte zou ook het geproratiseerde pensioen overeenkomen met deze breuk, aangezien het theoretische pensioen uitsluitend wordt vastgesteld op basis van de in België verrichte werkzaamheden.

De nationale rechter sprak niettemin zijn twijfel uit over de vaststelling van het geproratiseerde pensioen in een geval als het de aan de orde zijnde, waarin het theoretische pensioen door een Lid-Staat wordt berekend zonder de in een andere Lid-Staat vervulde tijdvakken in aanmerking te nemen, alsook over de vraag of het geproratiseerde pensioen kan worden toegekend in geval dit gelijk is aan het autonome pensioen en aan het theoretische pensioen.

9. Van oordeel, dat het geding derhalve vragen opwierp over de uitlegging van artikel 46 van de verordening, heeft de Arbeidsrechtbank de behandeling van de zaak bij vonnis van 21 december 1990 krachtens artikel 177 EEG-Verdrag geschorst totdat het Hof zich zal hebben uitgesproken over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 46 van verordening nr. 1408/71, ongeacht de aard van de in de verschillende Lid-Staten toegekende uitkeringen, door een Lid-Staat worden toegepast, wanneer in die Lid-Staat de pensioenleeftijd voor de in een andere Lid-Staat verrichte werkzaamheden nog niet is bereikt en het ernaar uitziet, dat het theoretische pensioen onmogelijk kan worden berekend indien de in de eerste Lid-Staat vervulde loopbaan onvolledig is omdat de in de tweede Lid-Staat verrichte werkzaamheden niet in aanmerking kunnen worden genomen wegens het feit dat de pensioenleeftijd voor die uitkeringen nog niet is bereikt ?

2) Wanneer een Lid-Staat het theoretische pensioen heeft berekend zonder de in een andere Lid-Staat toegekende jaren in aanmerking te nemen, dient er dan een pro-rataberekening te worden gemaakt ? Zo ja, moet het resultaat daarvan dan overeenkomen met het theoretische pensioen of het autonome pensioen, of moet die pro-rataberekening dan gebeuren door de door de eerste Lid-Staat bij de berekening van het theoretische pensioen toegekende, al dan niet in de tijd gelokaliseerde, fictieve jaren, of zelfs door jaren van daadwerkelijke tewerkstelling, in de teller te schrappen ter hoogte van het door de tweede Lid-Staat toegekende aantal jaren ?

3) — Moet op grond van artikel 46, lid 1, tweede alinea, een geproratiseerd pensioen dat gelijk is aan het autonome pensioen worden uitgesloten, zodat een dergelijk pensioen

ook niet kan worden toegekend wanneer het gunstiger is dan het naar nationaal recht verschuldigde pensioen en dan het overeenkomstig artikel 46, lid 3, gecorrigeerde pensioen ?

— Moet of kan artikel 46, lid 3, niet alleen worden toegepast op het autonome pensioen maar ook op het geproratiseerde pensioen wanneer dit gelijk is aan het autonome pensioen of wanneer het te zamen met het door de andere Lid-Staat toegekende pensioen het theoretische bedrag overschrijdt ?

— Moet ingevolge artikel 46, lid 1, tweede alinea, de toekenning van een geproratiseerd pensioen dat lager is dan het autonome pensioen, worden uitgesloten, zelfs al blijkt dit geproratiseerde pensioen gunstiger te zijn dan het naar nationaal recht verschuldigde pensioen en dan de communautaire uitkering ?"

c) *Het procesverloop voor het Hof*

1. Het vonnis van de Arbeidsrechtbank is op 10 januari 1991 ter griffie van het Hof ingeschreven.

2. Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn op 9 april 1991 schriftelijke opmerkingen ingediend door Di Prinzio, vertegenwoordigd door D. Rossini, vakbondsafgevaardigde van de CSC te Brussel, en door de Rijksdienst voor pensioenen, vertegenwoordigd door zijn administrateur-generaal R. Masyn, en op 19 april 1991 door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door M. Patakia, lid van haar juridische dienst, als gemachtigde.

3. Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

4. Krachtens artikel 95, leden 1 en 2, van het Reglement voor de procesvoering heeft het Hof de zaak bij beschikking van 9 juli 1991 naar de Tweede kamer verwezen.

II — Bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

1. *Di Prinzio,* verzoekster in het hoofdgeding, stelt allereerst, dat het door de verwijzende rechter gemaakte onderscheid tussen het tijdvak 1 tot en met 31 januari 1981 en het tijdvak na 31 januari 1981, overbodig is. Tormen ontving immers reeds sinds 1 januari 1965 een invaliditeitspensioen in Italië en dat pensioen kon niet worden omgezet in ouderdomspensioen; voorts zijn invaliditeitspensioenen en ouderdomspensioenen volgens de rechtspraak (zie arrest van 18 april 1989, zaak 128/88, Di Felice, Jurispr. 1988, blz. 923), in een geval als het onderhavige te beschouwen als gelijksoortige uitkeringen, ongeacht de leeftijd van de rechthebbende.

De door de verwijzende rechter opgeworpen problemen komen dus voor het gehele geding neer op de vraag, wat er voor de berekening van het Belgische theoretische pen-

sioen moet gebeuren met de twee in Italië vervulde verzekeringsjaren.

Dienaangaande stelt Di Prinzio vast, dat het theoretische pensioen volgens artikel 46, lid 2, sub a, van de verordening de uitkering vormt waarop de belanghebbende aanspraak zou kunnen maken indien alle tijdvakken van verzekering die hij krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer Lid-Staten heeft vervuld, in een enkele Lid-Staat waren vervuld.

Ingevolge de Belgische wettelijke regeling heeft een mijnwerker recht op het volledige pensioen als ware hij 30 jaar in de mijnen werkzaam geweest, indien hij 25 jaar arbeid als mijnwerker dan wel daarmee gelijk te stellen jaren heeft vervuld. Aldus worden de onder het algemeen stelsel vervulde jaren buiten beschouwing gelaten, zowel voor de vaststelling van de loopbaan als voor de berekening van de uitkering.

Ingevolge artikel 46, lid 2, sub c, van de verordening komt het Belgische theoretische pensioen, enkel berekend op basis van de tewerkstelling van Tormen in de mijnen en van een loopbaan van maximaal 30 jaar, overeen met het autonome nationale pensioen, en het Belgische orgaan behoeft dan ook geen rekening te houden met de in Italië vervulde verzekeringstijdvakken, evenmin als het dit zou doen indien deze in België waren vervuld. Derhalve mag het Italiaanse invaliditeitspensioen de hoogte van de Belgische uitkering niet beïnvloeden. Te dezen moet dezelfde regel worden toegepast als is neergelegd in artikel 46, lid 2, van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen [gecodificeerd bij verordening (EEG) nr. 2001/83 van de Raad van 2 juni 1983 (PB 1983, L 230, blz. 6)], volgens hetwelk voor de toepassing van artikel 46, lid 3, van de verordening geen rekening wordt gehouden met de bedragen van uitkeringen welke overeenkomen met tijdvakken van vrijwillige verzekering.

Samenvattend stelt Di Prinzio de volgende beantwoording van de prejudiciële vragen voor:

„Wanneer ingevolge de wettelijke regeling van een Lid-Staat het volgens artikel 46, lid 2, sub a, van verordening nr. 1408/71 berekende theoretische pensioen overeenkomt met het nationale pensioen, doordat de in een andere Lid-Staat vervulde verzekeringstijdvakken geen invloed hebben op de vaststelling van het recht, moet artikel 46, lid 3, van die verordening worden toegepast zonder dat rekening wordt gehouden met uitkeringen die overeenkomen met verzekeringstijdvakken die niet in de berekening van het theoretische pensioen zijn verwerkt."

2. De *Rijksdienst,* verweerster in het hoofdgeding, merkt vooraf in algemene zin op, dat volgens vaste rechtspraak (zie laatstelijk de arresten van 5 april 1990, zaak C-108/89, Pian, Jurispr. 1990, blz. I-1599, en zaak C-109/89, Bianchin, Jurispr. 1991, blz. I-1619), de werknemer recht heeft op de meest gunstige sociale-zekerheidsregeling, namelijk hetzij de nationale wettelijke regeling, volledig toegepast, met inbegrip van de daarin opgenomen anti-cumulatievoorschriften, hetzij het communautaire stelsel, op grond waarvan de uitkeringen worden vastgesteld en verminderd volgens artikel 46 van de verordening, zonder dat de in de nationale wettelijke regeling opgenomen anti-cumulatievoorschriften worden toegepast.

Voorts is het Hof in het kader van een procedure ingevolge artikel 177 EEG-Verdrag niet bevoegd het gemeenschapsrecht toe te passen op een bepaald geval, noch de verenigbaarheid van nationale bepalingen met het gemeenschapsrecht te beoordelen.

a) Met betrekking tot de *eerste vraag* van de verwijzende rechter benadrukt de Rijksdienst om te beginnen, dat het bevoegde orgaan bij de toepassing van een wettelijke regeling waarvan de voorwaarden voor het recht op uitkeringen zijn vervuld, het bedrag van die uitkeringen berekent overeenkomstig het bepaalde in artikel 46 van de verordening.

Vervolgens merkt zij op, dat volgens artikel 49, lid 1, sub a, van de verordening, betreffende de berekening van de uitkeringen indien de betrokkene niet gelijktijdig voldoet aan alle voorwaarden die zijn gesteld door alle wettelijke regelingen krachtens welke tijdvakken van verzekering of van wonen zijn vervuld, „elk der bevoegde organen welke een wettelijke regeling toepassen aan de voorwaarden waarvan is voldaan, (...) het bedrag van de verschuldigde uitkering (berekent) overeenkomstig artikel 46" van deze verordening.

Blijkens artikel 46, lid 2, sub a, van de verordening wordt het theoretische bedrag van de uitkering berekend aan de hand van alle toegelaten tijdvakken van verzekering en van wonen, als waren deze tijdvakken uitsluitend vervuld krachtens de op het tijdstip van de vaststelling van de uitkering door het bevoegde orgaan toegepaste wettelijke regeling. Dit theoretische bedrag is gelijk aan de autonome uitkering, vastgesteld overeenkomstig artikel 46, lid 1, van de verordening, indien de toepassing van de wettelijke regeling van het bevoegde orgaan gunstiger blijkt doordat geen rekening wordt gehouden met de krachtens de andere wettelijke regelingen vervulde tijdvakken. Het theoretische bedrag is dan evenwel toch noodzakelijk teneinde het absolute maximum voor de vaststelling van de uitkeringen te bepalen ingevolge artikel 46, lid 3, eerste alinea, van de verordening. Indien daarentegen slechts is voldaan aan de voorwaarden van één wettelijke regeling, kan uitsluitend een autonome uitkering in de zin van artikel 46, lid 1, van de verordening worden vastgesteld.

De Rijksdienst leidt hieruit af, dat artikel 46 van de verordening door een Lid-Staat moet worden toegepast indien de pensioenleeftijd in die Lid-Staat voor de in een andere Lid-Staat verstrekte uitkeringen niet is bereikt.

b) Met betrekking tot de *tweede vraag* van de nationale rechter betoogt de Rijksdienst, dat indien de betrokkene voldoet aan de voorwaarden van één wettelijke regeling zonder dat een beroep behoeft te worden gedaan op tijdvakken vervuld krachtens de wettelijke regelingen aan de voorwaarden waarvan niet is voldaan, volgens artikel 49, lid 1, sub b-ii, van de verordening „het bedrag van de verschuldigde uitkering uitsluitend (wordt) berekend overeenkomstig de wettelijke regeling aan de voorwaarden waarvan is voldaan en uitsluitend rekening houdend met de tijdvakken welke krachtens deze wettelijke regeling zijn vervuld". Een werkelijk, geproratiseerd uitkeringsbedrag in de zin van artikel 46, lid 2, sub b, van de verordening kan derhalve niet worden vastgesteld.

Volgens de Rijksdienst moet dezelfde conclusie worden getrokken, indien de betrokkene voldoet aan de voorwaarden van verschillende wettelijke regelingen, zonder dat evenwel voor het bepalen van het theoretische bedrag een beroep behoeft te worden

gedaan op de krachtens de wettelijke regelingen van andere Lid-Staten vervulde tijdvakken, op grond dat de enkele inaanmerkingneming van de tijdvakken die krachtens de wettelijke regeling van het bevoegde orgaan zijn vervuld, gunstiger blijkt te zijn. Immers, een voorwaarde voor de toepasselijkheid van artikel 46, lid 2, sub b, van de verordening ontbreekt in dat geval, namelijk de inaanmerkingneming van de totale duur van de krachtens de wettelijke regelingen van alle betrokken Lid-Staten vervulde tijdvakken.

Indien er geen samentelling is, kan er dus geen proratisatie zijn.

De Administratieve commissie van de Europese Gemeenschappen voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers (hierna: „Administratieve commissie") heeft bij besluit nr. 95 van 24 januari 1974 inzake de interpretatie van artikel 46, lid 2, van verordening nr. 1408/71 betreffende de „pro rata temporis"-berekening van pensioenen (PB 1974, C 99, blz. 5), het volgende besloten: „Het bevoegde orgaan van een Lid-Staat waarvan de wettelijke regeling bepaalt dat bij de vaststelling van het bedrag van de uitkeringen rekening wordt gehouden met fictieve tijdvakken die na het intreden van de verzekerde gebeurtenis zijn vervuld, neemt deze tijdvakken uitsluitend in aanmerking voor de berekening van het theoretische bedrag, bedoeld in artikel 46, lid 2, sub a, van verordening (EEG) nr. 1408/71 en niet voor de berekening van het werkelijke bedrag, bedoeld in artikel 46, lid 2, sub b, van deze verordening." De Rijksdienst leidt hieruit af, dat indien is voldaan aan de voorwaarden van verschillende wettelijke regelingen, maar enkel de tijdvakken vervuld krachtens de wettelijke regeling van het bevoegde orgaan voor de berekening van het theoretische bedrag in aanmerking zijn genomen, op grond dat de toegekende bijkomende fictieve jaren gunstiger zijn dan de tijdvakken vervuld krachtens de wettelijke regelingen van andere Lid-Staten, deze fictieve tijdvakken niet in de teller maar in de noemer van de breuk kunnen worden opgenomen indien in geval van overlijden een werkelijk geproratiseerd bedrag moet worden vastgesteld, aangezien het gaat om fictieve tijdvakken die na het intreden van de verzekerde gebeurtenis zijn vervuld in de zin van besluit nr. 95.

Ten slotte merkt de Rijksdienst op, dat het Hof in het arrest van 26 juni 1980 (zaak 793/79, Menzies, Jurispr. 1980, blz. 2085) heeft verklaard, dat een extra periode welke volgens de wettelijke regeling van een Lid-Staat, ten einde betrokkenen bij vroegtijdige invaliditeit of overlijden van de verzekerde aan een volwaardige uitkering te helpen, wordt opgeteld bij de verzekeringstijdvakken vervuld vóór het intreden van de verzekerde gebeurtenis, wel in aanmerking dient te worden genomen voor de berekening van het theoretische bedrag, maar niet voor de berekening van het werkelijke bedrag van de uitkering.

c) Ten aanzien van de *derde vraag, eerste streepje,* stelt de Rijksdienst, dat de geproratiseerde uitkering niet gelijk kan zijn aan de autonome uitkering, aangezien een „pro rata temporis" bepaald bedrag na samentelling niet kan overeenkomen met een bedrag dat uitsluitend is bepaald aan de hand van de krachtens de wettelijke regeling van het bevoegde orgaan vervulde tijdvakken. Ingevolge artikel 46, lid 1, tweede alinea, van de verordening wordt enkel het hoogste bedrag van de autonome of geproratiseerde uitkeringen aangehouden.

Met betrekking tot de *derde vraag, tweede streepje,* wijst de Rijksdienst er in de eerste plaats op, dat artikel 46, lid 3, eerste alinea, van de verordening het absolute maximum voor de vaststelling van de uitkeringen bepaalt, namelijk het hoogste van de volgens artikel 46, lid 2, sub a, berekende

theoretische bedragen. Binnen dat maximum heeft de betrokkene derhalve slechts recht op de som van de overeenkomstig artikel 46, leden 1 en 2, berekende bedragen.

Voorts machtigt artikel 46, lid 3, tweede alinea, ieder orgaan dat artikel 46, lid 1, toepast, zijn uitkering te corrigeren, voor zover het hoogste theoretische bedrag wordt overschreden. Deze bepaling houdt dus in, dat in geval van toekenning van autonome uitkeringen en overschrijding van het gestelde maximum, de vermindering uitsluitend op die uitkeringen moet worden toegepast en zij de toe te passen verminderingsfactor bepaalt voor iedere autonome uitkering vastgesteld door alle organen die geen gebruik behoefden te maken van de samentellingsregels. Deze verminderingsfactor is gelijk aan de eenheid in geval er slechts één orgaan is dat een autonome uitkering vaststelt, en deze ene uitkering wordt dan ook verminderd met het gehele bedrag dat het in artikel 46, lid 3, eerste alinea, gestelde maximum te boven gaat.

In het arrest van 17 december 1987 (zaak 323/86, Collini, Jurispr. 1987, blz. 5489) verklaarde het Hof, dat wanneer er slechts één orgaan is dat een autonome uitkering verschuldigd is, dat orgaan als enige deze uitkering dient te corrigeren ingevolge artikel 46, lid 3, tweede alinea, door haar te verlagen met het gehele bedrag waarmee de som van de overeenkomstig de leden 1 en 2 berekende uitkeringen het in lid 3, eerste alinea, van die bepaling bedoelde maximum overschrijdt. Het Hof heeft voorts (in het arrest van 21 maart 1990, zaak C-199/88, Cabras, Jurispr. 1990, blz. I-1023) verklaard, dat artikel 46, lid 3, aldus moet worden uitgelegd dat het hoogste van de volgens de bepalingen van lid 2, sub a, berekende theoretische uitkeringsbedragen de bovengrens is van de uitkeringen waarop een migrerend werknemer krachtens de gemeenschapsregeling aanspraak kan maken, ook in gevallen waarin dit theoretisch bedrag gelijk is aan het bedrag van de volledige uitkering die uitsluitend ingevolge de wetgeving van één Lid-Staat verschuldigd is. Aldus uitgelegd is genoemde bepaling volgens het Hof niet onverenigbaar met artikel 51 EEG-Verdrag, aangezien artikel 46 slechts toepassing kan vinden wanneer het daarbij mogelijk is, de migrerende werknemer een uitkering toe te kennen die ten minste even hoog is als die welke uitsluitend ingevolge de bepalingen van één nationale wetgeving verschuldigd is.

Voorts zijn volgens de Rijksdienst de toepassingsvoorwaarden van de in artikel 46, lid 3, tweede alinea, bedoelde verminderingscoëfficiënt beperkt tot de vaststelling van autonome uitkeringen in de zin van artikel 46, lid 1. Het in artikel 46, lid 3, tweede alinea, neergelegde maximum is evenwel van toepassing in alle gevallen waarin communautaire uitkeringen worden vastgesteld, ook wanneer enkel geproratiseerde uitkeringen worden vastgesteld. Het Hof heeft trouwens in het arrest van 17 december 1987, Collini, reeds aangehaald, gepreciseerd, dat het anti-cumulatievoorschrift van artikel 46, lid 3, van toepassing is in alle gevallen waarin de som van de overeenkomstig de leden 1 en 2 van dat artikel berekende uitkeringen hoger is dan het hoogste van de theoretische pensioenbedragen, ook indien dat geen gevolg is van een samenval van verzekeringstijdvakken.

Inzake de *derde vraag, derde streepje,* benadrukt de Rijksdienst, dat krachtens artikel 46, lid 1, tweede alinea, van de verordening alleen het hoogste bedrag van de autonome of de geproratiseerde uitkering

wordt aangehouden voordat de in artikel 46, lid 3, neergelegde verminderingsregel wordt toegepast. Dientengevolge is een geproratiseerde uitkering waarvan het bedrag lager is dan dat van een autonome uitkering, zonder meer uitgesloten, ook als zij gunstiger blijkt te zijn dan de na toepassing van de in artikel 46, lid 3, voorziene correctie vastgestelde communautaire uitkering.

Bovendien heeft de Administratieve commissie bij besluit nr. 91 van 12 juli 1973 inzake de interpretatie van artikel 46, lid 3, van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad betreffende de vaststelling van de uitkeringen die ingevolge lid 1 van dit artikel verschuldigd zijn (PB 1974, C 86, blz. 8), het volgende gepreciseerd: „Artikel 46, lid 3, tweede alinea, van verordening (EEG) nr. 1408/71 is alleen van toepassing op uitkeringen waarvan het overeenkomstig lid 1, eerste alinea, van dit artikel vastgestelde bedrag hoger is dan het bedrag dat zou worden verkregen indien de in het tweede lid, sub a en b, van genoemd artikel vastgestelde regels bij het berekenen van deze uitkeringen zouden worden toegepast."

Concluderend stelt de Rijksdienst voor, de vragen van de verwijzende rechter te beantwoorden als volgt:

„1) Elk bevoegd orgaan dat een wettelijke regeling toepast aan de voorwaarden waarvan is voldaan, moet de uitkering berekenen overeenkomstig het bepaalde in artikel 46 van verordening nr. 1408/71 van de Raad.

2) Indien er geen samentelling is, kan er geen proratisatie zijn.

3) Met het oog op de eventuele vermindering voor de feitelijke vaststelling wordt alleen het hoogste bedrag van de autonome of geproratiseerde uitkeringen aangehouden, tot het maximum van het hoogste theoretische bedrag dat de gelijke behandeling binnen de Gemeenschap garandeert, ofwel het maximumbedrag dat kon worden verworven indien alle verzekeringstijdvakken waren vervuld in één Lid-Staat."

3. a) De *Commissie* preciseert ten aanzien van de *eerste vraag*, dat in artikel 45 van de verordening het beginsel is neergelegd van de samentelling van tijdvakken met het oog op het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op uitkeringen, terwijl artikel 46 voorziet in een berekeningsmethode voor de vaststelling van de uitkeringsbedragen. Aangezien de verordening geen gemeenschappelijk stelsel van sociale zekerheid in het leven roept, veronderstellen de krachtens artikel 46 uit te voeren berekeningen, dat de voorwaarden voor het verkrijgen van het recht op uitkeringen reeds zijn vervuld, eventueel onder toepassing van artikel 45 van de verordening.

Het probleem van de wettelijke leeftijd voor het verkrijgen van het recht op uitkeringen ligt dan ook veeleer op het vlak van artikel 45. Dit artikel bepaalt, dat het bevoegde orgaan van een Lid-Staat voor zover nodig rekening houdt met de krachtens de wettelijke regeling van elke andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering of van wonen, alsof deze tijdvakken krachtens de door dat orgaan toegepaste wettelijke regeling waren vervuld. De vraag van de pensioenleeftijd doet zich dus enkel voor ten aanzien van de wettelijke regeling van de staat die rekening moet houden met de in elke andere Lid-Staat vervulde tijdvakken.

Inderdaad bepaalt artikel 49 van de verordening, voor het veel voorkomende geval dat de betrokkene niet gelijktijdig voldoet aan de voorwaarden die worden gesteld door alle wettelijke regelingen krachtens welke tijdvakken van verzekering en van wonen zijn vervuld, dat de bevoegde organen welke een wettelijke regeling toepassen aan de voorwaarden waarvan is voldaan, het bedrag van de verschuldigde uitkering berekenen overeenkomstig artikel 46. Vervolgens worden deze uitkeringen dan opnieuw berekend naarmate wordt voldaan aan de voorwaarden van een of meer andere wettelijke regelingen waaraan de werknemer onderworpen is geweest.

De wettelijke leeftijd, als voorwaarde voor het recht op pensioen, is dan ook van geen belang voor de toepassing van artikel 46, dat enkel bepaalt hoe het bedrag van de aan de werknemer te betalen uitkering moet worden berekend. Een Lid-Staat zou dan ook rekening moeten houden met de in een andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering of van wonen, zelfs indien de betrokkene de wettelijke leeftijd voor het recht op pensioen ingevolge de wettelijke regeling van die andere Lid-Staat nog niet heeft bereikt.

b) De Commissie is van mening, dat de *tweede en de derde vraag* in wezen betrekking hebben op de voor de toepassing van artikel 46 in acht te nemen beginselen en te volgen procedure, met name wanneer rekening moet worden gehouden met fictieve tijdvakken voor de bij deze bepaling voorgeschreven berekening.

Dienaangaande zet de Commissie uiteen, welke redenering op grond van de artikelen 12, lid 2, en 46 van de verordening moet worden gevolgd voor de vaststelling van een aan een migrerend werknemer verschuldigd ouderdoms-, overlijdens- of invaliditeitspensioen.

— De eerste berekening bestaat, zoals trouwens door het Hof is bevestigd in het arrest van 2 juli 1981 (gevoegde zaken 116/80, 117/80, 119/80, 120/80 en 121/80, Celestre, Jurispr. 1981, blz. 1737), in de vaststelling van het uitkeringsbedrag uitsluitend volgens de nationale wettelijke regeling, met inbegrip van de anti-cumulatievoorschriften daarvan.

— De tweede berekening bestaat in het vaststellen van het uitkeringsbedrag volgens het stelsel van artikel 46 van de verordening. Deze berekening vindt plaats in drie trappen.

i) In de eerste plaats moet overeenkomstig artikel 46, lid 1, het uitkeringsbedrag worden vastgesteld in overeenstemming met de totale duur van de tijdvakken van verzekering of van wonen welke krachtens deze wettelijke regeling in aanmerking moeten worden genomen (autonome uitkering). In dit stadium moet artikel 12, lid 2, van de verordening in aanmerking worden genomen, dat bepaalt:

„De bepalingen inzake vermindering (...) waarin de wetgeving van een Lid-Staat voorziet ingeval van samenloop van een uitkering met andere uitkeringen van sociale zekerheid (...) zijn op de rechthebbende van toepassing, zelfs indien het gaat om uitkeringen welke op grond van de wetgeving van een andere Lid-Staat zijn verkregen (...). Deze regel is evenwel niet van toepassing indien de betrokkene gelijksoortige uitkeringen bij invaliditeit, ouderdom, overlijden (pensioenen) of beroepsziekte geniet, welke door de organen van twee of meer Lid-Staten overeenkomstig de artikelen 46, 50, 51 of 60, lid 1, sub b, worden vastgesteld."

Voor de berekening uitgevoerd krachtens artikel 46, lid 1, behoeven dus niet de anticumulatievoorschriften van de nationale wetgeving te worden toegepast, wanneer het gaat om gelijksoortige uitkeringen zoals omschreven in artikel 12, lid 2, van de verordening.

In het hoofdgeding moet worden beslist, of artikel 10, paragraaf 2, vierde alinea, van Koninklijk Besluit nr. 50 aldus moet worden uitgelegd, dat dit een bepaling inzake vermindering is in de zin van artikel 12, lid 2, van de verordening. Het Hof heeft deze vraag reeds bevestigend beantwoord in de arresten van 4 juni 1985 (zaak 58/84, Romano, Jurispr. 1985, blz. 1679, en zaak 117/84, Ruzzu, Jurispr. 1985, blz. 1697), waarin het oordeelde dat een nationale regel volgens welke de bijkomende fictieve jaren van tewerkstelling die aan een werknemer kunnen worden toegekend, worden verminderd met het aantal jaren waarvoor de werknemer aanspraak kan maken op een pensioen in een andere Lid-Staat, een bepaling inzake vermindering is in de zin van artikel 12, lid 2, van de verordening, die ingevolge de laatste volzin van dat voorschrift buiten toepassing blijft bij de berekening van het bedrag van het pensioen volgens artikel 46, lid 1, van deze verordening.

ii) In de tweede plaats moet overeenkomstig artikel 46, lid 2, eerst het theoretische bedrag van de uitkering worden berekend, alsof alle tijdvakken van verzekering krachtens de wettelijke regeling die het bevoegde orgaan bij de vaststelling van de uitkering toepast, zouden zijn vervuld, en moet vervolgens het werkelijke uitkeringsbedrag worden vastgesteld naar verhouding van de duur van de tijdvakken van verzekering die zijn vervuld of erkend krachtens de door het betrokken orgaan toegepaste wettelijke regeling. Vervolgens moet in voorkomend geval de correctiecoëfficiënt van artikel 46, lid 2, sub c, van de verordening worden toegepast, indien de betrokken wettelijke regeling voor het recht op een volledige uitkering een maximumduur voor de tijdvakken van verzekering of van wonen kent, en de totale duur van de tijdvakken langer is dan deze maximumduur.

Bij de inaanmerkingneming van de in verschillende Lid-Staten vervulde tijdvakken van verzekering dient ook rekening te worden gehouden met artikel 15, lid 1, sub c, van verordening nr. 574/72, dat bepaalt:

„Wanneer een krachtens de wetgeving van een Lid-Staat vervuld tijdvak van verzekering dat geen gelijkgesteld tijdvak is, samenvalt met een krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat gelijkgesteld tijdvak, wordt alleen het eerste tijdvak in aanmerking genomen."

Het staat weliswaar aan de nationale rechter om een tijdvak als „gelijkgesteld" in de zin van deze bepaling aan te merken en te bepalen of de twee in geding zijnde tijdvakken elkaar overlappen, maar uit artikel 15, lid 1, sub e, van verordening nr. 574/72, alsook uit de arresten van 4 juni 1985, Romano en Ruzzu, en van 2 juli 1981, Celestre, alle reeds aangehaald, vloeit voort, dat in de hoofdzaak de fictieve jaren toegekend door artikel 10, paragraaf 2, van Koninklijk Besluit nr. 50 en de door Tormen in Italië vervulde verzekeringstijdvakken, elkaar niet overlappen.

De vraag van de inaanmerkingneming van fictieve tijdvakken voor de berekening van

de geproratiseerde uitkering moet worden bezien in het licht van besluit nr. 95 van de Administratieve commissie en het arrest van 26 juni 1980, Menzies, reeds aangehaald. Echter, anders dan in die zaak, waarin het door het bevoegde orgaan toegevoegde fictieve tijdvak overeenkwam met een tijdvak gelegen na het intreden van de verzekerde gebeurtenis, zijn de in casu door de Belgische wet erkende fictieve jaren gelegen in een tijdvak voorafgaand aan het intreden van de verzekerde gebeurtenis die tot de toekenning van het pensioen leidt. Derhalve wordt de bijtelling bij de berekening van het werkelijke uitkeringsbedrag, van een fictief tijdvak voorafgaand aan het intreden van de verzekerde gebeurtenis, niet tegengesproken door besluit nr. 95, noch door de rechtspraak. Integendeel, de termen „tijdvakken van verzekering vervuld" en „tijdvakken van verzekering vervuld vóór het intreden van de verzekerde gebeurtenis", respectievelijk in artikel 46, lid 2, sub a en b, van de verordening, spreken vóór deze bijtelling.

Anderzijds is de Commissie van mening, dat van dit fictieve tijdvak geen in een andere Lid-Staat vervulde tijdvakken moeten worden afgetrokken, indien het fictieve tijdvak de in die andere Lid-Staat vervulde tijdvakken niet overlapt.

Na volgens bovengenoemde beginselen het geproratiseerde bedrag te hebben vastgesteld, moet het bevoegde orgaan voorts het nationale bedrag, zonder rekening te houden met de nationale anti-cumulatievoorschriften, vergelijken met het werkelijke uitkeringsbedrag. Overeenkomstig artikel 46, lid 1, tweede alinea, moet het hoogste van die twee bedragen worden aangehouden.

In het geval dat in het hoofdgeding aan de orde is, waarin het pensioen ten volle werd verworven op grond van de nationale wettelijke regeling, kan naar het zich laat aanzien geen gunstiger resultaat worden verkregen door de toepassing van artikel 46, lid 2, van de verordening.

iii) Ten slotte moet in voorkomend geval de vermindering van artikel 46, lid 3, worden toegepast. Immers, de som van alle autonome en geproratiseerde uitkeringen waarop de migrerende werknemer recht kan hebben, mag niet hoger zijn dan het hoogste theoretische bedrag dat hij had kunnen bereiken indien alle verzekeringstijdvakken waren vervuld in elk van de betrokken Lid-Staten. Voor zover dat maximum is overschreden, moet het orgaan van de Lid-Staat alwaar het recht van de betrokkene is ontstaan zonder dat samentelling plaatsvindt, de autonome uitkering corrigeren met de berekening neergelegd in artikel 46, lid 3, tweede alinea, van de verordening.

Samenvattend geeft de Commissie in overweging, de vragen van de Arbeidsrechtbank te beantwoorden als volgt:

„1) Een Lid-Staat moet de in een andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering of van wonen in aanmerking nemen voor de toepassing van artikel 46 van verordening nr. 1408/71, ook indien de belanghebbende de wettelijke leeftijd voor het recht op pensioen volgens zijn wettelijke regeling nog niet heeft bereikt.

De wettelijke leeftijd, als voorwaarde voor het recht op pensioen, is van geen

belang voor de toepassing van artikel 46 van verordening nr. 1408/71, dat uitsluitend de berekeningswijze van het aan de belanghebbende te betalen pensioenbedrag vaststelt.

2) Artikel 46, lid 2, sub a, bepaalt voor de berekening van het theoretische pensioen, dat alle tijdvakken welke zijn vervuld in verschillende Lid-Staten in aanmerking moeten worden genomen. Het werkelijke bedrag in de zin van artikel 46, lid 2, sub b, moet worden berekend met inaanmerkingneming van de fictieve tijdvakken van verzekering die aan het intreden van de verzekerde gebeurtenis *voorafgaan*.

Anderzijds behoeven van dat fictieve tijdvak niet de tijdvakken welke zijn vervuld in een andere Lid-Staat te worden afgetrokken, indien dat fictieve tijdvak, dat niet in de tijd is gelokaliseerd, de in de andere Lid-Staten vervulde tijdvakken niet overlapt.

3) Het bedrag van een ouderdoms-, overlevings- of invaliditeitspensioen moet worden vastgesteld krachtens de artikelen 12, lid 2, en 46 van verordening nr. 1408/71, volgens de navolgende regels:

a) vaststelling van het uitkeringsbedrag uitsluitend volgens de nationale wet, met inbegrip van de anti-cumulatievoorschriften daarvan (nationaal bedrag, gelet op nationale anti-cumulatieclausules);

b) vaststelling van het uitkeringsbedrag volgens het stelsel van artikel 46 van de verordening:

i) vaststelling van het uitkeringsbedrag overeenkomend met de totale duur van de ingevolge de toegepaste nationale wettelijke regeling in aanmerking te nemen tijdvakken van verzekering en van wonen (artikel 46, lid 1) en daarmee samenhangende toepassing van artikel 12, lid 2, laatste zin, volgens hetwelk alle nationale anti-cumulatievoorschriften in dit verband moeten worden genegeerd (nationaal bedrag, zonder dat rekening wordt gehouden met nationale anti-cumulatievoorschriften of ‚autonome uitkering');

ii) eventuele vaststelling van het uitkeringsbedrag krachtens de regels voor samentelling en proratisatie (artikel 46, lid 1, dat verwijst naar lid 2, sub a en b); berekening van het *theoretische* uitkeringsbedrag als waren alle verzekeringstijdvakken vervuld krachtens de wettelijke regeling van de Lid-Staat waaraan de werknemer onderworpen is geweest, en van het *werkelijke* bedrag naar verhouding van de duur van de verzekeringstijdvakken vervuld of erkend ingevolge de door het betrokken orgaan toegepaste wettelijke regeling en de totale duur van de krachtens de wettelijke regeling van alle betrokken Lid-Staten vervulde tijdvakken (geproratiseerde uitkering). Eventuele toepassing van de correctiecoëfficiënt voor de berekening van de geproratiseerde uitkering, indien de betrokken wettelijke regeling voor het recht op een volledige uitkering een maximumduur vereist en de duur van de tijdvakken na samentelling langer is dan deze

maximumduur (artikel 46, lid 2, sub c).

Het hoogste van deze twee bedragen (autonoom bedrag van b, i, en werkelijk bedrag van b, ii) moet worden aangehouden (artikel 46, lid 1);

iii) eventuele toepassing van de vermindering van artikel 46, lid 3; de som van alle autonome en geproratiseerde uitkeringen waarop de migrerende werknemer recht kan hebben, mag het hoogste theoretische bedrag dat had kunnen worden bereikt indien alle verzekeringstijdvakken krachtens de wettelijke regeling van elk der betrokken Lid-Staten waren vervuld, niet overschrijden. Voor zover dit maximum wordt overschreden, corrigeert het orgaan dat artikel 46, lid 1, toepast, dat wil zeggen het orgaan van de Lid-Staat waar het recht van de betrokkene is vastgesteld zonder samentelling, zijn (autonome) uitkering met een evenredig bedrag volgens artikel 46, lid 3, tweede alinea (gecorrigeerde uitkering).

Concluderend,

— indien het gecorrigeerde bedrag van b, iii, hoger is dan het bedrag van a, dat enkel uit de nationale wettelijke regeling voortvloeit (met inbegrip van de anti-cumulatievoorschriften daarvan), wordt het gecorrigeerde bedrag aangehouden;

— indien het nationale bedrag hoger is dan het gecorrigeerde bedrag, wordt het nationale bedrag aangehouden."

F. A. Schockweiler
rechter-rapporteur